

Handlingsplan 2018+

Oppfølging av Samfunnskontrakten for flere
læreplasser

Avdeling utdanning, rev.27.01.2018

1	Bakgrunn	3
1.1	Yrkesfagløftet.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2	Forutsetninger	4
2.1	Formål	4
2.2	Samfunnskontrakt og yrkesfagløftet...	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2.3	Mandat.....	4
2.4	Omfang og avgrensing	4
3	Målsettinger	5
3.1	Effekt mål.....	5
4	Tiltak for å rekruttere flere lærebedrifter	6
5	Økonomi	6
6	Gjennomføring	7
7	Organisering og roller	8
8	Kristiske suksessfaktorer	8

1 BAKGRUNN

Samfunnskontrakt for flere læreplasser 2016-2020 ble underskrevet 14. mars 2016 av Kunnskapsdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, NHO, LO, Virke, Spekter, UNIO, Maskinentreprenørenes forbund, Norges Rederiforbund, YS og KS. I sitt brev har Kunnskapsministeren utfordret alle fylkesordførere til å etablere nettverk som har som formål å bidra til opprettelse av flere læreplasser.

Den første Samfunnskontrakt for flere læreplasser ble inngått mellom Kunnskapsdepartementet, Fornyings- og administrasjonsdepartementet og partene i arbeidslivet på sentralt nivå i april 2012. Et overordnet mål for Samfunnskontrakten var å sikre en bedre rekruttering av fagarbeidere med høye kvalifikasjoner til norsk arbeidsliv ved å forplikte myndighetene og partene i arbeidslivet til å forankre fagopplæringen i alle relevante bransjer og sektorer, og fremskaffe flest mulig læreplasser til elever som ønsker det. Ved utgangen av kontraktperioden måtte aktørene erkjenne at resultatene av arbeidet med å øke antallet læreplasser m.m. var langt unna målsettingene. Partene ble i 2016 enige om å inngå en ny Samfunnskontrakt, men med en litt annen innretning. Bl.a. fikk fylkesordførerne i oppdrag å initiere etablering av *lokale nettverk* for flere læreplasser, og kontrakten innebærer ingen målsettinger som *tallfester økningen* i antall læreplasser.

En oppfølging av Samfunnskontrakt er at Utdanningsdirektoratet i samarbeid med fylkeskommunene og partene i arbeidslivet har utarbeidet et indikatorsett som skal måle utviklingen i fag- og yrkesopplæring. Nasjonal indikatorrapport for 2016 viser blant annet at fylkeskommunene i ulik grad har nådd målsettingene om økning i antallet lærekontrakter. Indikatorrapporten er ment å gi et nyansert bilde av utfordringene innenfor fag- og yrkesopplæringen med tanke på tilgangen av læreplasser og gjennomføringen fram mot fagbrev. Rapporten viser både forskjeller mellom utdanningsprogram/bransjer, og forskjeller mellom fylkene.

1.1 Samfunnskontrakt og yrkesfagløftet

Fylkestinget i Trøndelag vedtok desember 2017 å ha fortsatt økt fokus på yrkesfagene. Gjennom målrettet arbeid med karriereveiledning i grunnopplæringa skal både ungdommer, foreldre og lærere og rådgivere i grunnskolen få økt kunnskap om hvilke muligheter yrkesfagene gir. Det skal arbeides med ekstra tiltak for å synliggjøre yrkesfagene, samtidig som kjønnsstereotyper skal bekjempes.

Arbeidet med samfunnskontrakten og yrkesfagløftet sees i sammenheng. For å nå målsettingene vil tiltakene i flere sammenhenger inngå i hverandre og det er helt naturlig å arbeide sammen. Videre vil tiltakene som ligger innenfor både samfunnskontrakten og yrkesfagløftet naturlig inngå som tiltak i plan for formidling av elever til læreplass og være nært knyttet til karriereveiledning. Figuren viser en oversikt over sammenhengen mellom tema i arbeidet.

2 FORUTSETNINGER

Skoleeier har ikke en fullstendig oversikt over eksisterende lokale nettverk, men det gjøres åpenbart mye godt arbeid i regionene som det kan bygges videre på. Noen har allerede en kontinuitet i arbeidet med å fremskaffe læreplasser, og trenger kanskje bare bistand til å videreutvikle nettverk som allerede eksisterer. Andre steder trenger man kanskje mer grunnleggende bistand til å etablere nettverk, eller reetablere nettverk som ikke har vært operative på en stund. Det vil være avgjørende for den videre oppfølgingen av samfunnskontrakten å bygge videre på samarbeid og arena/nettverk som allerede er etablert lokalt.

2.1 Formål

Samfunnskontrakten har følgende målsetting:

- *Alle kvalifiserte søkere skal få tilbud om læreplass*

Samfunnskontrakten har to innsatsområder som handlingsplanen for Trøndelag beskriver konkrete tiltak på:

1. Det skal etableres lokale nettverk for å skaffe flere læreplasser
2. Det skal rekrutteres flere lærebedrifter for å skaffe flere læreplasser

Arbeidet i nettverket må se dette i sammenheng og tiltakene rettes inn mot lokale forutsetninger og behov, herunder bedriftenes behov for kompetanse gjennom lærlingordningen.

2.2 Mandat

Mandat er å identifisere eksisterende lokale nettverk og arenaer i Trøndelag. Disse skal videreutvikles og evt. etablere nye der det er behov. Det skal videre iverksettes konkrete tiltak for å rekruttere nye lærebedrifter i forhold til regionale behov. Nettverkene brukes til å identifisere behov og hvilke «tiltaks pakker» som skal iverksette lokalt. Arbeidet skal sees i sammenheng med tiltak som henger sammen med de målsettinger som er pekt på ifm. med yrkesfagløftet og formidling.

2.3 Omfang og avgrensning

Den nasjonale prosjektperioden for Samfunnskontrakt for flere læreplasser går fra 2016-2020. Trøndelag fylkeskommune må ta stilling til sin videre rolle dersom den nasjonale satsingen avsluttes etter denne prosjektperioden.

3 MÅLSETTINGER

3.1 Effektmål

Å etablere og/eller videreutvikle lokale nettverk med formål om å skaffe flere læreplasser er åpenbart et langsiktig arbeid. Vi kan derfor ikke regne med å se tydelige effekter i løpet av prosjektperioden. Likevel kan det være fornuftig å følge utviklingen på ulike indikatorer, jfr, nasjonal indikatorrapport der tallmaterialet sammenstilles med tall for Trøndelag og i våre regioner. (Vedlegg til handlingsplanen)

Naturlige indikatorer i denne sammenhengen er bla.:

«Formidling»:

- Søkertall til yrkesfagene
- Innsøking til læreplass i Vigo (hvor mange søker læreplass/påbygg/søker ikke)
- Andel elever formidlet til læreplass
- Andel overgang direkte fra vg2 til lære og andel til påbygning.
- Mobilitet blant søkere til læreplass: Antallet som flytter til læreplass i andre kommuner/regioner
- Antall nyetablerte læreplasser

Behov hos arbeidslivet:

- Benytte lokalt kunnskapsgrunnlag som viser hvilken kompetanse arbeidslivet har behov for og i hvor stor grad arbeidslivet får sine behov dekt

Når man skal etablere (eller videreutvikle allerede etablerte) lokale nettverk så blir veien naturlig nok en del av målet. Samarbeid og gode prosesser lokalt vil være en forutsetning for at man skal lykkes med effektmålene – men samtidig ha en verdi i seg selv. Aktivitet og prosesser i nettverkene over tid vil dessuten bidra til at det bygges strukturer. Mer etablerte strukturer vil forhåpentligvis bidra til at nettverksarbeidet over tid blir mindre personavhengig. En måte å måle prosessen på er å telle antall gjennomførte møter i de lokale nettverkene og følge utviklingen på bl.a. andel godkjente kontrakter. Et viktig poeng er at skolene tar en rolle i de lokale nettverkene – og er med på å initiere samarbeid sammen med arbeidsliv

Rektor ved de videregående skolene har et ansvar for å være en regional utviklingsaktør i nært samarbeid med arbeidslivet (*næringsforeninger og kommune m.fl.*) i skolenes region. Skolens kontakt med lokalt arbeids- og arbeidsliv er viktig får å ha en gjensidig forventning på tilgang til relevante læreplasser, skolens formidlingsbehov og arbeidslivets kompetansebehov gjennom å kunne rekruttere lærlinger. Skolene tar ansvar for samhandling skole-arbeidsliv med fokus på å delta på møtearena med arbeidslivet, inngå partnerskapsavtaler, videreutvikle fokuset på sammenhengen YFF og fremtidige læreplasser. Som en følge av dette skal skolene delta i rekrutteringsarbeidet av lærebedrifter. Skolene vil være koplingsaktør inn mot opplæringskontor og avdeling utdanning som skal bistå i den videre rekrutteringsprosessen av lærebedrifter.

Avdeling utdanning og avdeling for plan og næring koordinerer og samhandler med regionale aktører i arbeid med ny kompetansestrategi. I den sammenheng vil dette arbeidet også bidra til å videreutvikle nettverk på tvers i Trøndelag slik at vi får en oversikt over bransjer og næringer som må ha en felles, gjennomgående satsning på omdømmebygging/rekruttering, i hele eller deler av Trøndelag.

4 TILTAK FOR Å REKRUTTERE FLERE LÆREBEDRIFTER

Gjennomføre ytterligere tiltak for å [styrke omdømmet](#) til fag- og yrkesopplæringen, herunder markedsføring og samarbeid med Yrkesfagenes år.

Ytterligere [synliggjøring av yrkesfagene](#) (kommunikasjonsstrategien skal videreutvikles), herunder generelle og fagspesifikke kampanjer, reklame/brosjyrer/digital info.

Videreutvikle [skolenes ansvar i arbeidet med formidling til læreplass](#), herunder å bidra aktivt i samhandling med lokalt arbeidsliv for å rekruttere flere læreplasser. Sees i sammenheng med plan for formidling.

Videreutvikle [lokale og regionale nettverk](#) i et samlet Trøndelag; f.eks. gjennom yrkesfagkonferanser, lærlingsamlinger, frokostmøter, dialogarenaer med lokalt næringsliv mm. Lokale nettverk skal videreutvikles for å skaffe flere læreplasser.

Gjennomføre samhandlingsmøter med arbeidslivet på regionalt nivå som grunnlag for [kompetansestrategiarbeidet](#) i Trøndelag.

Utvikle [lokal indikatorrapport](#) som grunnlag for rekruttering av bedrifter lokalt og i et regionalt perspektiv.

[Statusinformasjon og rapporter](#) til YON – strategisk nettverk

5 ØKONOMI

Fylkestinget har bevilget 3 millioner kroner til yrkesfagløftet. Kunnskapsdepartementet tildeler fylkeskommunen til sammen 13 millioner kroner for arbeidet med samfunnskontrakten rekruttering av lærebedrifter.

6 GJENNOMFØRING

Fremdriftsplanen inneholder oversikt over fremdrift i forhold til

- a) Identifisere og videreutvikle og delta på eksisterende lokale nettverk/ arenaer i Trøndelag.
- b) Igangsetting, oppfølging og koordinering av tiltak.

Prosessene vil utgjøre et årshjul

Aktivitet	Frist	Ansvar
Forankring av skolenes arbeid med formidling og oppfølging av målene i samfunnskontrakten/ handlingsplanen	Våren	AVU
Videreutvikle informasjonsmateriell til bruk av alle aktører	April	AVU/ komm.
Utvikle lokal indikatorrapport	Feb/mars	AVU
Tilbakemelding fra skolene på allerede etablerte arena som fungerer opp imot målsettingene i handlingsplanen	Mars/April	Skoler
Skolenes egen vurdering av behov for flere læreplaner	April/mai	Skoler
Skolenes kontakt med potensielle bedrifter	April/Mai/juni	Skoler
Vurdering av regionale behov for rekruttering av lærebedrifter	April/mai	AVU
Arbeid med kompetansestrategi for Trøndelag	Desember 2018	AVU
Rapport over arbeidet behandles i YON	25.05.18	AVU
Lokal indikatorrapport, konkrete tall for våren	Mai/juni	AVU
Årlig rapport til YON	November	AVU

Høsten arbeid skisseres i løp av mai. Dette vil inngå i årshjulet for arbeidet, som må sees i sammenheng plan for formidling - det 4-årige skoleløpet.

7 ORGANISERING OG ROLLER

Yrkesopplæringsnemnda er strategisk samordningsorgan for arbeidet. De ulike partene i nemnda har ansvar for å være en koplingsaktør inn mot regionalt/lokalt nivå i konkret arbeidet med omdømmebygging, informasjonsdeling, rekruttering lærebedrifter.

Arbeidsgruppa er satt sammen av ansatte ved avdeling utdanning og har ansvar for daglig drift og skal ha det overordnede blikket på satsningene og tiltakene og samhandle mellom seksjonene. Leder for gruppa har er dialog med de YON, lærlingråd, Elevorganisasjon m.f.

Seksjon for fag- og yrkesopplæring bidrar kunnskap innenfor ulike programområder ut i fra tiltakenes art.

Seksjon for tilbud og kompetanse bidrar i forhold til karriereveiledningsområder i grunnopplæringen og ser arbeidet i sammenheng med regional plan for arbeidskraft og kompetanse. Kopling mot lokale nettverk

De videregående skolene skal implementere plan for det 4-årige løpet, formidlingsplanen, og gjennom den delta aktivt i arbeidet med samfunnskontraktens innsatsområder.

Samarbeidspartnere som skolen, rektor, formidlingskoordinator, YFF-lærere (evt, andre naturlige deltakere fra skolen), Opplæringskontor, bransjekontor og tverrfaglige kontor, Næringshager, næringsforeninger, Kommunene, NAV

8 KRISTISKE SUKSESSFaktorER

- Eierskap
- Forankring og informasjon
- Koordinering internt og mot involverte organisasjoner
- Ressurser og kompetanse
- Tidsramme – ambisjonsnivået må tilpasses tidsrammen
- Prioritering og beslutningsevne

9 VEDLEGG

Lokal indikatorrapport

